

ჩან სოვანე ოქროპირი

სარღასვალებისათჳს წმიდისა იმრთის-მშობელისა (პირველი)*

აყუარელნო, მოვედით და ისმინეთ წმიდისათჳს ჴალწულისა ქებაჲ, ვითარ ადიდა ჴობილმან მშობელი ძესი, ძემან იმრთისამან და ძეთ იმერთმან? დედაჲ ძესი! რაჲ-მე ვთქუათ, ძმანო ჩემნო, რომლითა ენითა ანუ რომლითა პირითა შეუძლოთ თქუმაჲ მსგავსი ქებაჲ მისა?

ქამეთუ ესე ჴალწული გამოჩნდა უმაღლეს ცათა და საყდართა და ამისთჳს ვერ შეუძლებს მიწისაგანი ესე ენაჲ ჩემი გამოთქუმაჲ, ვითარმედ ვიტყოდი და არა ვდუმენე, რამეთუ ამის ჴალწულისათჳს შოსე, დიდმან წინანარმეტყუელმან, ესრე თქუა სულითა ჩმიდითა, რამეთუ: შე მოვიდე და დავემკვდრო კაცთა შორის და შემდგომი ამისი.

ღსე წინანარმეტყუელმან თქუა: ვიხილე ყრმაჲ წიაღთა ჴალწულისათა. შა ეზეკიელ დაწუელი ბჭჳ იხილა, რომელი არაჲინ გავლო, გარნა იმერთმან, და დაწუელივე ჴგიეს(ეზეკ.44,2). შანიელ თქუა: მთისაგან ლოდი თჳნიერ ჴელისაგან კაცისა გამოკუეთილი(დან.2,34), ესე იგი არს, თჳნიერ მამაკაცისა შობაჲ. ღოლო სსაია ცნა ურჩთაჲ მათ და ქედ-ფიცხელთაჲ სიტყუაჲ იგი შოსჳსი, რომელ თქუა, რამეთუ: ნათესავი ესე განდრეკილი არს, რომელთა თანა არა არს სარწმუნოებაჲ. შმისთჳს განცხადებულად ლაღადყო: «აჴა ესერა ჴალწული მიუდგეს და შვეს ძჳ და უნოდიან სახელი მისი წმანუელ, რომელ არს: ჩუენ თანა იმერთი»(ეს.7,14; მთ.1,23).

ქაჴამს იხილა იმერთმან ნათესავი კაცთაჲ წარწყმედული და «მსხდომარჳ ბნელსა და აჩრდილთა სიკუდილისათა»(ფს.106,10), წარმოავლინა მთავარი ანგელოზთაჲ სსაბრიელ ჴალწულისა შარიამისა ხარებაჲ მისა, და თქუა: «გიხაროდენ, მიმადლებულო! ოფალი შენ თანა!»(ლუკ.1,28) რამეთუ იქმენ შენ ტაძარ სულისა ჩმიდისა, და ჴრისტე ჴორციელად იშვეს შენგან. შნ მე აღძრულ ვარ ხარებისა მისთჳს, უმეტჳს ხოლო მთავარანგელოზი სახარებისა მიერ და ამას ქებასა შევსწირავ

წმიდისა ჴალწულისა, ვეტყვ უწრწნელსა მას:

10 «ღიხაროდენ, მიმადლებულო! ოფალი შენ თანა!»(ლუკ.1,28) გიხაროდენ, წმიდაო იმრთის-მშობელო შარიაჲ! გიხაროდენ, დედოფალო ბრწყინვალო! გიხაროდენ, ჴალწულო, დედაო ოფლისა ჩუენისა სესუ ჴრისტჳსო! გიხაროდენ, კიღობანო შჴულისაო! გიხაროდენ, კარაო სანამებელო! გიხაროდენ, ტაძარო ოფლისაო! გიხაროდენ, საყდარო ჴრისტჳსო! გიხაროდენ, ჴურო პატიოსანო! გიხაროდენ, ტაკუეკო ოქროსაო, სავსეო მანანაჲთა, ცუართა მით 15 ზეცისაჲთა! გიხაროდენ, ღრუბელო ნათლისაო! გიხაროდენ, ზღუდეო სიმტკიცისაო! გიხაროდენ, სუეტო შეურყეველო! გიხაროდენ, წყაროო სინმიდისაო! გიხაროდენ, სამკვდრებელო ჴემმარიტებისაო! გიხაროდენ, საზღვარო სარწმუნოებისაო! გიხაროდენ, მარგალიტო ჴემმარიტებისაო! გიხაროდენ, ანთრაკო პატიოსანო! გიხაროდენ, ცაო ქერობინო და საყდარო ოფლისაო!

ღიხაროდენ, წმიდაო ჴალწულო და სამკვდრებულო ჴრისტჳს ძისა იმრთისაო, რამეთუ შენთჳს თქუა სსაბაკუმ წინანარმეტყუელმან, ვითარმედ: «ამაღლდა მზჳ და მთოვარჳ დადგა წესსა ზედა თჳსსა»(ამბ.3,11), ესე იგი არს: «ამაღლდა მზჳ» – იშვეს იმერთი ჴალწულისაგან, «და მთოვარჳ დადგეს წესსა» – ჴალწული ქალწულადვე ეგოს.

შავით თქუა: «გარდამოჴდეს ვითარცა წვმაჲ სანმისსა ზედა და ვითარცა ცუარი რაჲ ცურინ ქუეყანასა ზედა»(ფს.71,6).

10 სირველად შოსე მთასა ზედა სინასა მაყულოვანად გიხილა შენ შეუნუველად, და სედეონ სანმისად გიცნა, და შავით ვითარცა ცუარი იხილა გარდამომავალი, ოსე ჴალწულად უწრწნელად გქადაგა შენ, სზეკიელ – ბჭედ 15 სინმიდისად, შანიელ – მთად შეურყეველად, სსაია ძირად სესჳსად გქადაგა, წათან თქუა, ვითარმედ: ჴალწულისაგან ჴობილისა განიხაროს ყოველმან ჴორციელმან, ვითარცა მთა-

* სინური მრავალთავი 864 წლისა, რედ. აკ. შანიძე, თბ., 1959. გვ. 199-202.

ვარანგელოზმან გახარა: გიხაროდენ, ტაძარო სულისა ჩმიდისაო, საყდარო ოფლისაო!

წნ ჩუენ ყოველნი მორწმუნენი, იმრთივ განბრძნობილნი და ჩიგნთაგან სწავლულნი საღმრთოთა მეცნიერად, იმრთის-მშობელად აღგიარებთ და თაყუანის-გცემთ, ვღალადებთ და კუალად ვიტყვთ: გიხაროდენ, მიმადლებულო! ოფალი შენ თანა! გიხაროდენ, მაყუალო შეუნველო! გიხაროდენ, ცაო საცნაურო, საყდარო ოფლისაო, რომლისაგან გამობრწყინდა მზც იგი სიმართლისა! გიხაროდენ, სამოთხეო სინმიდისაო, რომელმან აღმოგვცცნე უკდავება და ცხორება! გიხაროდენ, ხეო ცხორებისაო, რომელმან გამოიღე ნაყოფი ცხორებისა, რომლისაგან ვცხონდით ყოველნი!

ქამეთუ დასაბამსა დაბადებისა კაცთაჲსა პირველ დაბადებული იგი მამა ჩუენი წდამ ხისა მისგან ნაყოფისა, რომელი გამოელო ხესა მას ცხორებისა კეთილისა და ბოროტისა, დედაკაცისა მიერ შესცთა და ქამა იგი და სამოთხისა მისგან ექუსორია იქმნა იგი ორნივე და ჩუენ ყოველნი; ხოლო რაჟამს წმიდამან ჴალწულმან ანგელოზისა მიერ «გიხაროდენი» შეინყნარა, მყის პირველ შექმნული იგი მამა ჩუენი დაცემისაგან აღემართა, და წყევად პირველისა დედისა ჩუენისა წვასი განქარდა, და სიხარულით ეტყოდა: კურთხეულ ხარ შენ, ასულო, რამეთუ ჩუენ დაცემულნი შენ მიერ აღვემართენით.

სიხაროდენ, ნათელო, განმანათლებელო ყოვლისა სოფლისაო! გიხაროდენ, წმიდაო ჴალწულო უწრწნელო, რამეთუ შენ მიერ ცხონდა ყოველი დაბადებული! გიხაროდენ, წმიდაო ჴალწულო შარიამ, საუნჯეო დაბეჭდულო! გიხაროდენ, საფასეო დიდისა მეუფისაო, რომელი განამდიდრებ ყოველსა სოფელსა! გიხაროდენ, ნათელო მწუხრისაო დაუშრეტელო, რომლისათჳს იტყჳს სკმეონ წინანარმეტყუელი, ვითარმედ: ვიხილეთ ნათელი სამწუხროდ, რომელი იშვა შენგან; რომლისათჳს წინანარმეტყუელი იტყჳს: «ნათელი გამობრწყინდა წარმართთა ზედა და დიდებად ერისა შენისა სრაელისა»(ლუკ.2,32).

შინდა დუმილი და კმა-ყოფად ქებად ესე წმიდისათჳს ჴალწულისა შარიამისა, არამედ რაჟამს მოვიწყენი მე ნაყოფი მუცლისა მისისა, არა მიტევის მე კმა-ყოფად; და რაჟამს მოვიწყენი მე ცთომად იგი დედისა ჩუენისა, აღვივსი მე ცრემლითა; და მოვიწყენი კუალად ნაყოფი წმიდისა ჴალწულისა, აღვივსი მე კუალად სიხ-

არულითა და ვითარცა ჳურღუმული წყლისა ცხოველისა, აღმოვდუღდი და კუალად ვიტყოდი: აწ მოვედით, მორწმუნენო, და ვდღესასწაულობდეთ წმიდისა ჴალწულისა საწსენებელსა!

ქამეთუ ანგელოზნი ცათა შინა იხარებენ და ჩუენ ქუეყანასა ზედა ვღალადებთ და ვიტყვთ: დღეს ქუეყანისა ტაძარი იმრთისა სიტყჳსად მიიცვალების, ზეცისა სერუსალემსა დაემკვდრების; დღეს ჴალწული ზეცად მიიცვალების ქუეყანისაგან; დღეს კარავი ქუეყანისა ზეცისა კარავ იქმნების; დღეს ტაძარი ქუეყანისა ზეცად ამალღების; დღეს საყდარი ქუეყანისა ზეცისა საყდარ იქმნების; დღეს ეზო იგი კარვისა, რომელსა ჰრქჳან ჩმიდაა ჩმიდათა, ზეცისასა მას კარავსა ბრწყინვალესა მიიცვალების; დღეს მაყუალი იგი შეუნვეელი ზეცისა ძალ იქმნების; დღეს გამოუთქუმელი ქორწინებითა ცათა დაემკვდრა და მის თანა იხარებს პირველი დედა ჩუენი; დღეს უხრწნელი დედოფალი შარიამ ზეცისა ქერობინ იქმნების; დღეს პირველი იგი მამა ჩუენი სიკუდილისაგან განთავისუფლდების; დღეს ხილული იგი უხილავ იქმნების კაცთაგან, არამედ იხილვების ანგელოზთაგან.

ჩუუკუე ვინმე ძნად მსმენელთაგანმან იკადროს და თქუას: ძმანო საყუარელნო, თუ ვითარ შესაძლებელ არს ესოდენსა დიდებასა მინევენად წმიდა ჴალწულიო, დაიყავნ იგი პირი, რომელი იტყოდის სიცრუევსა, არამედ აღმო-ლა-ვიკითხნეთ მცნებანი იმრთისანი, რომელსა გუასწავებს ოფალი: «პატივ ეც მამასა შენსა და დედასა შენსა»(მთ.15,4; 19,19; მრკ.7,10; 10,19; ლუკ.18,20). წრა-მე-მცა თვთ ოფალმან უფროჲს ყოველთასა პატივ-სცაა წესსა მშობელსა?

შა ესე რავდენი ვთქუთ დიდებად წმიდისა ჴალწულისა, მრავლისაგან მცირედი გვთქუამს, ხოლო იგი უბინო უფროჲსა დიდებასა მიიწია, რომელსა ვერ შეუძლებს ენად ესე ჩემი თქუმად, ვითარცა პირველ ვთქუ.

წრამედ, საყუარელნო, მოვედით, ვიხარებდეთ და ვიშუებდეთ წსენებასა ყოვლად-წმიდისა ჴალწულისასა, რამეთუ ანგელოზნი ცათა შინა იხარებენ და ჩუენ, ძენი კაცთანი, წსნილნი საცთურისაგან, ვდღესასწაულობდეთ ქუეყანასა ზედა და შევსწირვიდეთ დიდებასა და ქებასა შამისა, ძისა და ჩმიდისა სულისა, რომლისა არს დიდებად და პატივი, ძალი და სიმტკიცე უკუნითი უკუნისამდე. წმენ.